

KOMMUNREVISIONEN

Bilaga 1

Förvaltningsberättelse

Revisorernas redogörelse för sin förvaltning 2021

DEN KOMMUNALA REVISIONEN - VERKSAMHETEN

Revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument, en del av den kommunala självstyrelsen. Revisionen ska bidra till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet.

Fullmäktige väljer 7 revisorer för varje mandatperiod.

Ur gruppen av valda revisorer utser fullmäktige också lekmannarevisorer i kommunens företag = samordnad revision.

Revisorerna granskar, bedömer och uttalar sig i ansvarsfrågan för nämnder och styrelse. Fullmäktige avgör slutligt om ansvarsfrihet ska beviljas eller inte.

Det är de förtroendevaldas ansvar som granskas, bedöms och prövas. Det kallas för revisionsansvar.

Varje revisor är självständig i revisionsarbetet med rätt att agera och uttala sig. En enskild revisor kan inte röstas ner.

Revisorerna utövar inte partipolitik i sin granskning. Uppdraget omfattar att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämnder, styrelser, beredningar och i kommunens företag.

Granskningen ska ske enligt god revisionssed.

Revisorerna har enligt lag olika rättigheter och redskap bl. a tillgång till information och initiativrätt i fullmäktige och nämnder.

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar sakkunniga, som de själva väljer i den utsträckning de bedömer behövs för granskning enligt god revisionssed. Interna sakkunniga har varit 3 yrkesrevisorer (ca 2,4 årsarbete) på det kommunala revisionskontoret samt en sekreterare till revisorskollegiet. Därutöver anlitas expertkompetens/certifierade och auktoriserade revisorer till redovisningsrevision och fördjupade granskningar.

Revisorernas arbete och effektivitet har påverkats negativt av:

- att revisorernas reglemente ännu inte blivit tydliggjort och beslutat
- att revisionen är utestängda från direktåtkomst i diariet.

Dessa brister har funnits sedan inledningen av mandatperioden 2019 och vi hoppas att de snarast ska åtgärdas. Vakanser inom Styrning och stöd Gävle har fördröjt beredningen av reglementet. Vad gäller diariefrågan har revisionen i egen utredning nu kunnat visa att förvaltningens och kommunstyrelsens beslut vilat på felaktiga grunder.

GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING

Den grundläggande granskningen avser den verksamhet som sker under ett räkenskapsår och avslutas när respektive enhets årsredovisning är granskad det vill säga en tid efter årets utgång.

REVISIONSBERÄTTELSE och GRANSKNINGSRAPPORTER

Revisorerna redovisar i sin revisionsberättelse till fullmäktige resultatet av granskningen av den kommunala verksamheten och uttalar sig utifrån styrelsens och nämndernas ansvarar om:

- granskad verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt
- räkenskaper är rättvisande
- interna kontrollen är tillräcklig

Fullmäktige beslutar om styrelsen och nämnderna kan ges fortsatt förtroende.

I rollen som lekmannarevisorer i de kommunala bolagen granskas om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt
- den interna kontrollen är tillräcklig

För denna granskning lämnas granskningsrapporter till bolagsstämman som underlag för ansvarsprövning, men bifogas även till fullmäktige.

Kommunens revisorer är även utsedda revisorer i stiftelser samt kommunalförbund, där separata granskningsrapporter också skrivs.

FÖRVALTNINGEN 2021

Revisorskollegiet

En revisor avsagt sig sitt uppdrag i januari 2021 innan revisions-berättelsen för 2020 avgivits. En ny revisor valdes i fullmäktige i mars och deltog från april i revisionsarbetet.

En revisor har varit tjänstledig från augusti 2021 till januari 2022. Övriga revisorer har då gått in och genomfört de dialogmöten, där han annars skulle ha deltagit.

Revisorernas sakkunniga

Vi förtroendevalda revisorer är beroende av sakkunniga för granskningsverksamheten. Kontinuiteten i granskningen över mandatperioderna upprätthålls av våra yrkesrevisorer på revisionskontoret. Till följd av vakanser och för att uppnå en balanserad arbetsbelastning på kontoret har två yrkesrevisorer rekryterats.

Granskning av revisorernas förvaltning

Granskning som genomförts av tre utsedda revisorer från Kommunfullmäktige. Till sin hjälp har de godkänd revisor Mikael Johansson, Aktiv revision som granskat kommunrevisionens verksamhet 2021. Hans granskningsrapport bifogas denna förvaltningsberättelse.

GRANSKNINGSINSATSER UNDER 2021

Grundläggande granskning

Revisionen följer löpande följa alla enheter via kallelser, handlingar och protokoll.

Dialogmöten genomförs med kommunkoncernens enheter (styrelse, nämnder, bolagsstyrelser, kommunalförbund m.fl.)

De förtroendevalda revisorerna följer KS-sammanträden som åhörare.

- Resultatet, grundläggande granskningsrapporter, har lämnats till kommunstyrelsen, nämnder, bolag och till kommunfullmäktige för 2020. Rapporter för 2021 lämnas under 2022.

Verksamhetsrevision

Granskningar som rapporterats till KF under 2021:

- Förstudie Microsofts avtal för köp av mark: Kommunstyrelsen
- Hantering av donationsfonderna: Kommunstyrelsen samt fyra nämnder
- Granskning av delegationsordning: Utbildningsnämnden
- Redovisning av leasing i Gävle Kommun: Kommunstyrelsen
- Löneutbetalningsprocessen: Kommunstyrelsen

Pågående granskningar som rapporteras i KF under 2022:

- PFAS i dricksvatten: Gästrike Vatten AB och kommunerna
- Intern kontroll leverantörsbetalningar: Kommunstyrelsen
- Avtalshantering och upphandling kommunen, Kommunstyrelsen och nämnderna
- Upphandling LOU/LUF: Gävle Energi AB, Gävle Hamn AB och Gävlefastigheter Gävle Kommun AB
- Hemsjukvård: Omvårdnadsnämnden, samgranskning med Region Gävleborgs revisorer

Redovisningsrevision

- Granskning årsredovisning 2020, avrapporterad maj 2021.
- Granskning delårsrapport 2, avrapporterad oktober 2021
- Granskning årsredovisning 2021, rapporteras maj 2022

Hearings om hanteringen av Covid-19 under 2020 och 2021

- Kommunstyrelsen, Omvårdnadsnämnden, Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden samt Utbildningsnämnden

Kommunikation och samverkan

- Dialogmöten genomförda med Kommunfullmäktiges presidium och gruppledare
- Dialogmöten med alla granskade enheter
- Samverkan med de auktoriserade revisorerna
- Samverkan i granskningen av gemensamma nämnder och delägda bolag

Avtal med externa sakkunniga

Ett stående uppdrag från Kommunfullmäktige är att upphandla redovisningsrevision av de hel- och majoritetsägda bolagen samt stiftelser och donationsfonder. Upphandling genomfördes under 2020 och nuvarande avtal med KPMG gäller för räkenskapsåren 2021–2024.

Uppföljning av hur avtalet tillämpats görs löpande och avstämning med bolagen gjordes innan upphandlingsprocessen. Avtalet inkluderar möjlighet till köp av tjänster för lekmannarevisionen inom bolagen.

Upphandling av ramavtal för granskning av kommunen har gjorts under 2021 med avtalsstart september 2021. Avtalet avser både verksamhetsrevision och redovisningsrevision.

Resultat och investeringar

(mnkr)	Utfall 2021-12-31	Utfall 2020-12-31	Budget helår 2021
Verksamhetens intäkter	1,1	1,3	1,1
Personalkostnader	-3,6	-3,6	-4,4
Övriga kostnader	-2,3	-2,0	-1,6
Avskrivningar/nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
Internränta	0,0	0,0	0,0
Resultat före kommunbidrag	-4,8	-4,3	-4,9
Kommunbidrag	4,9	4,9	4,9
Årets resultat	0,1	0,6	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,1
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0

Resultat och prognosanalys

Periodens resultat uppgick till 0,1 mnkr (0,6 mnkr). Överskottet ligger på Revisorskollegiet, då det dels varit kortare vakanser för förtroendevalda, dels har utbildningar och konferenser bedrivits digitalt till lägre kostnader än budgeterat. Revisionskontoret har haft vakanser, men överskotten har använts för köp av konsulter för att genomföra granskningar.

Investeringsbudgeten för 2021 0,1 mnkr har inte behövt utnyttjas, utfall 0,0 mnkr (0,0 mnkr).

Covid-19

Under större delen av året har verksamheten bedrivits helt på distans med enbart en administratör på kontoret. Under hösten har ca 50% av arbetet bedrivits fysiskt vid revisionskontoret. Granskningsarbetet har varit begränsat till i huvudsak digitala kontakter. Nämndmöten och dialogmöten har varit digitala förutom en planeringsdag i november.

Revisorskollegiet har följt Folkhälsomyndighetens restriktioner.

De ekonomiska effekterna är att en vakans under pandemin ersatts med konsulttjänster, vilket inneburit högre kostnader för fördjupade gransk-

ningar. Däremot har kostnaderna för kompetensutveckling för förtroendevalda och anställda varit lägre då utbildning och konferenser varit digitala i mycket stor utsträckning.

Den externa påverkan Covid-19 har för Revisorskollegiet handlar mer om inriktning av revisionen och val av granskningsområden, vilket påverkat verksamheten både under 2020 och 2021. Revisorerna kommer att ta del av den uppföljning Kommunstyrelsen själva gjort under hösten 2021 gällande hur kommunen hanterat pandemin.

Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

- För att minska smittspridning av Covid-19 har kontorets personal i huvudsak arbetat på distans under året. Nämndsammanträden, slutrevisioner, bolagsstämmor och dialogmöten har genomförts digitalt. Inga fysiska intervjuer har genomförts i revisionsarbetet. Dessa åtgärder kvarstår så länge Folkhälsomyndighetens rekommendationer ligger kvar.
- Revisionsplanen 2021 har justerats till följd av översvämningen i augusti och även branden i ett hyreshus på Öster. Revisorerna har haft en hearing med Utbildningsnämnden angående information kring smittspridning av Covid -19 under våren.
- Två nya rekryteringar har gjorts av yrkesrevisorerna under hösten. Ett nytt ramavtal för köp av konsulttjänster för revision av kommunen har tecknats med PwC som gäller från september 2021 och två år framåt.

Revisorerna i Gävle kommun

Eva-Karin Hamilton

Revisorskollegiets ordförande

Gunilla Beckman Ljung

Revisionschef

Bilaga: Revisionsrapport Aktiv Revision

Granskning avseende verksamheten 2021

Kommunrevisionen i Gävle kommun

Räkenskapsår 2021-01-01 – 2021-12-31
Datum 17 mars 2021
Från Mikael Johansson

1 Uppdraget

Uppdraget har varit att som sakkunnig biträda de av fullmäktige utsedda ledamöterna i granskningen av kommunrevisionens räkenskaper och förvaltning. Granskning har utförts enligt upprättad plan i vilken följande moment ingår:

- Granskning av protokoll
- Översiktlig genomgång av organisation, arbetsmetoder och revisionsplan 2021 med måluppfyllelse
- Granskning av driftredovisning och bokslut innefattande kontoanalyser med avseende på kontering och verksamhetstillhörighet
- Granskning av balansposter
- Granskning av verksamhetsrapport
- Jämförelse mot budget
- Diskussion om årets arbete

2 Noteringar

2.1 Noteringar från granskningen

2.1.1 *Protokoll*

Revisorskollegiet har haft elva sammanträden med förvaltningsärenden under året. Närvaron från de sju förtroendevalda revisorerna har som tidigare år varit bra med ett fåtal frånvarotillfällen totalt under året. De förtroendevalda har som lägst varit fyra närvarande vilket varit fallet vid endast ett tillfälle under året. En av de förtroendevalda har arbetat utomlands andra halvåret och har då inte kunnat

närvara vid möten. Någon ersättare för denne har inte kallat in. En förtroendevald har på egen begäran avgått vilket inneburit att en ersättare har utsetts. Personal från revisionskontoret har varit närvarande vid samtliga möten. Jag har inte funnit något anmärkningsvärt vid denna genomgång av protokoll. Samtliga möten under året har hållits digitalt vilket ansetts fungera bra. En planeringsdag genomfördes fysiskt under året.

2.1.2 Organisation, arbetsmetoder och revisionsplan

Organisationen bygger på kommunrevisionens reglemente som har bl a har sin grund i kommunallagen och aktiebolagslagen. Reglementet anger vidare vilka uppgifter kommunrevisionen har samt hur rapportering skall ske. Arbetssättet för lekmannarevisionen är så att uppdraget som revisor i helägda kommunala bolag är gemensamt för samtliga förtroendevalda. I de delägda bolagen finns individuellt utsedda lekmannarevisorer. Förslag på nytt reglemente lämnades på remiss till kommunstyrelsen i april 2020 men ännu har ingen respons på förslaget erhållits trots påstötningar.

Verksamhetsplan för kommande fyra år tas fram varje år. Verksamhetsplanen beskriver mål, inriktning på granskning, utvecklingsområden samt intäkts- och kostnadsutveckling. Under 2021 har verksamhetsplanen för 2022 – 2025 godkänts.

Den arbetsordning som togs fram 2019 som bl. a beskriver arbetsuppdelning, revisionsåret från planering till genomförande, kommunikation, kompetensutveckling m m används fortfarande. Revisionsplanen för 2021 beskriver mer i detalj grundläggande granskning, fördjupad granskning, granskning av finansiella rapporter samt samverkan med andra förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer. Revisionsplanen är ett levande dokument som ständigt omvärderas.

Min översiktliga granskning har inte gett några indikationer på att reglemente, arbetsordning eller revisionsplan inte följs.

2.1.3 Arvoden till förtroendevalda

Modellen för ersättningar till de förtroendevalda med fasta månadsarvoden bedöms fungera bra.

Rutinerna för hantering av arvoden bedöms efter en översiktlig granskning fungera bra. Arvoden utbetalas enligt arbetsordning för Gävles revisorer.

3 Granskning av räkenskaper, bokslut och verksamhetsrapport

3.1 Verksamhetsrapport

I verksamhetsrapporten för 2021 lämnas kortfattad information om verksamheten, uppföljning av politiska uppdrag och privata utförare, resultat samt sammanfattning av väsentliga händelser under året. Revisionen har haft fortsatta dialogmöten med Kommunfullmäktiges presidium och gruppleddare samt granskade enheter. Dessutom samverkan med de auktoriserade revisorerna i bolagen.

Kollegiets intention är att fortsätta med att utveckla den interna dialogen.

Revisionsarbetet har inriktats mot grundläggande granskning, verksamhetsrevision genom fördjupade granskningar, granskning av årsredovisning och delårsrapport samt dessutom hearings om hanteringen av Covid-19 under 2020 och 2021. Ramavtal för granskning av kommunen har upphandlats. Avtalet avser både verksamhets- och redovisningsrevision.

Verksamhetsrapporten ger enligt min bedömning en bra bild av verksamhetsåret.

3.2 Driftredovisning

	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall
	2021	2021		2020
<i>Intäkter</i>	1 125	1 125	0	1 275
<i>Kostnader</i>				
Revisorskollegiet	-501	-577	76	-548
Personalkostnader	-3 132	-3 814	682	-3 055
Lokaler	-140	-145	5	-141
Omkostnader	-554	-470	-84	-395
Köp av konsulttjänster	-1 600	-1 032	-568	-1 473
Resultat före kommunbidrag	-4 802	-4 913	111	-4 337
<i>Kommunbidrag</i>	4 913	4 913	0	4 912
Resultat	111	0	111	575

Kommentarer till driftsredovisningen

Årets resultat uppgår till 111 tkr (f å 575 tkr). Revisionsintäkterna som uppgår till 1 125 tkr överensstämmer mot budget.

Av revisionsintäkterna kommer 850 tkr från de helägda bolagen inklusive koncerner och resterande 275 tkr från de delägda bolagen. Intäkterna för granskning av de kommunala bolagen är enligt vad som fastställts av kommunfullmäktige. Revisorskollegiets personalkostnader är lägre än budget beroende på vakans under en period samt att en förtroendevald inte kunnat närvara på arbete utomlands utan att denne ersatts. Avvikelsen avseende personalkostnader beror på en vakans i personalstyrkan. Köpta konsulttjänster är därför högre än vad som budgeterats för att trots vakans på revisionskontoret kunna fullfölja de planerade granskningarna. Konsult har anlåtts vid upphandling av ramavtal för granskning av kommunen. Kostnaden för dataskyddsombud som tillkom förra året uppgår 2021 till 62 tkr och ligger under köp av konsulttjänster i driftredovisningen. Övriga omkostnader är totalt högre än vad som budgeterats vilket beror på tillkommande kostnad för köp av löne- och HR tjänster. Dessa tjänster kommer att täckas av kommunbidraget från och med 2022. Kostnader för resor, utbildningar samt fysiska möten är lägre vilket beror på pandemirelaterade faktorer.

Genomförda granskningar framgår av verksamhetsrapporten för 2021.

Jag har gjort analyser av intäkt- och kostnadskonton och inte gjort några iakttagelser utöver vad som redogörs för ovan.

3.3 Balansräkning

Kommunrevisionen har ingen egen balansräkning utan endast några enstaka balanskonton. Periodiseringsposter per 2021-12-31 avser upplupna kostnader för genomförda granskningar 2021 men som inte blivit fakturerade förrän 2022. Inga investeringar har skett under året. Kvarvarande inventarier avskrivs enligt plan.

4 Avslutande synpunkter

Jag kan konstatera att det är god ordning i redovisningen och att det utan problem gått att följa de transaktioner som ligger till grund för driftredovisningen. Den driftredovisning (resultaträkning) som presenteras i Verksamhetsrapport helåret

2021 ger en rättvisande bild och det finns enligt min bedömning inget att anmärka på beträffande förvaltningen. Som framgår av verksamhetsrapporten har arbetet även 2021 påverkats av pandemin samt vakanser hos revisionskontoret.

Vakanserna har dock kunnat motverkas genom inköp av granskningstjänster.

Glädjande nog har två nya rekryteringar av yrkesrevisorer blivit klara under hösten 2021 vilket kommer att stärka upp revisionskontoret kommande år.

Förhoppningen är även att ett nytt reglemente kan bli klart under 2022 vilket skulle klargöra en hel del frågor och förtydliga villkoren för revisorskollegiet.

Av vad som framgår av 2022 års revisionsplan planeras verksamheten bedrivas på liknande sätt som under 2021. Revisionsplanen ger en tydlig bild av revisorernas målsättning under året fördelat på grundläggande granskning, granskning av finansiella rapporter samt fördjupade granskningar. Genom rekrytering av nya yrkesrevisorer borde det finnas goda möjligheter genomföra alla planerade moment.

Revisorernas arbete påverkas av den nya styrningsmodellen med tillitsbaserad styrning. Målen är betydligt färre. Revisorerna ska utveckla den grundläggande granskningen från måluppfyllelse till att även följa upp tillsynsrapporter från olika tillståndsmyndigheter.

Min sammanfattande bedömning är att Kommunrevisionen under 2021 trots pandemin kunnat arbeta enligt sin revisionsplan och genomföra sina granskningsinsatser trots att huvuddelen av arbetet även under 2021 sköts på distans och digitalt. Förhoppningsvis kan en återgång till mer fysiska möten göra att utbyten och samverkan med revisorskollegor samt med granskade enheter kommer att kunna återupptas framöver.

Mikael Johansson